

МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

А.В. Нікітіна, канд. екон. наук, доцент

Д.О. Матухно, здобувач вищої освіти

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Незважаючи на інтенсивний розвиток теоретико-методичного базису управління економічною безпекою підприємства, у цій галузі залишається багато проблем прикладного характеру, що не дістали належного вирішення і висвітлення та потребують подальшого розвитку і вдосконалення у науковому і практичному розрізах. Зокрема, розробка цілісної системи економічної безпеки підприємства; вдосконалення діючого і розробка нового, адаптованого до сьогодшніх умов механізму управління економічною безпекою підприємства; аналіз і систематизація загроз як зовнішнього, так і внутрішнього середовищ суб'єкта господарювання тощо. Тому окреслені вище питання вимагають подальшого дослідження.

Однією з основних задач управління економічною безпекою підприємства є передбачення, прогнозування та випередження можливих загроз, що призводять до нестабільного стану, призводять до неминучих збитків і суперечать розвитку підприємства. Диференціюючи цілі за критерієм важливості, їх ідентифікують у першому або другому порядку. Так, суб'єкт господарювання може знаходитись у стані економічної безпеки, а саме ця мета є першочерговою, лише за умови досягнення цілей другого порядку, тобто забезпеченні безпеки усіх складових у структурі підприємства [1].

Загально відомим є той факт, що головною метою управління є забезпечення стійкості і дієвості системи. Базуючись на встановлених цілях, визначають завдання. Враховуючи конкретні умови діяльності підприємства, які склались у його оточенні та всередині, детермінують цілі, що має досягти підприємство [2].

Механізм управління економічною безпекою підприємства є складною категорією управління, який можна представити у вигляді сукупності таких елементів: цілі управління; важелі управління; методи управління; ресурси управління [3] (рис. 1).

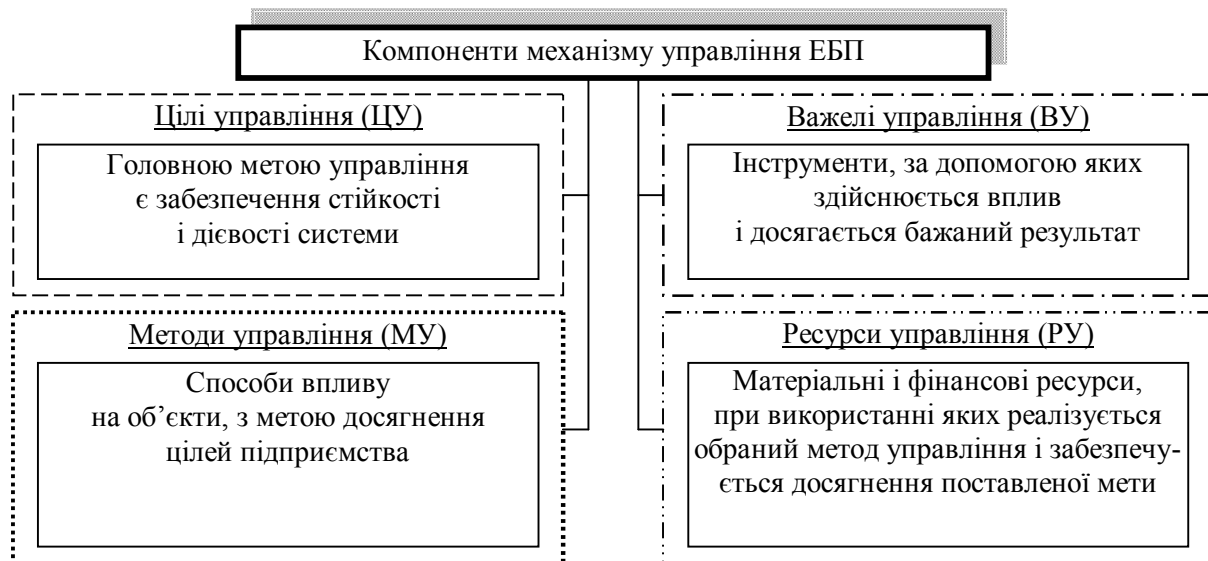

Рисунок 1. Сукупність основних компонентів механізму управління економічною безпекою підприємства

Беручи до уваги, що зміна стану будь-якого фактора під впливом процесу управління призводить до зміни стану складових частин і об'єкта у цілому, що обумовлено системним характером останнього, розуміємо усю систему економічної безпеки підприємства в цілому й властивості її структурних елементів у їхньому взаємозв'язку.

Так, під методам управління розуміємо способи впливу на об'єкти, прагнучи досягти цілі підприємства, мова йде про забезпечення нормального функціонування об'єкта управління [4]. Множину

методів управління економічною безпекою доцільно класифікувати, виходячи із їх змісту і відповідно до структури економічної безпеки підприємства та з урахуванням особливості кожного окремого суб'єкта господарювання, на: економічні, юридичні, адміністративні, соціальні, психологічні, виробничі.

При чому, самі методи ж управління необхідно використовувати комплексно і передбачаючи можливу перевагу тих або інших відповідно конкретній ситуації.

Концепція ж зазначеного механізму повинна базуватись на виваженій системі основних науково-обґрунтованих принципів, а саме: комплексності, адекватності, ціленаправленості, інтегрованості, відповідності, системності, динамізму, пріоритетності, інформованості, забезпеченості, ефективності (рис. 2).

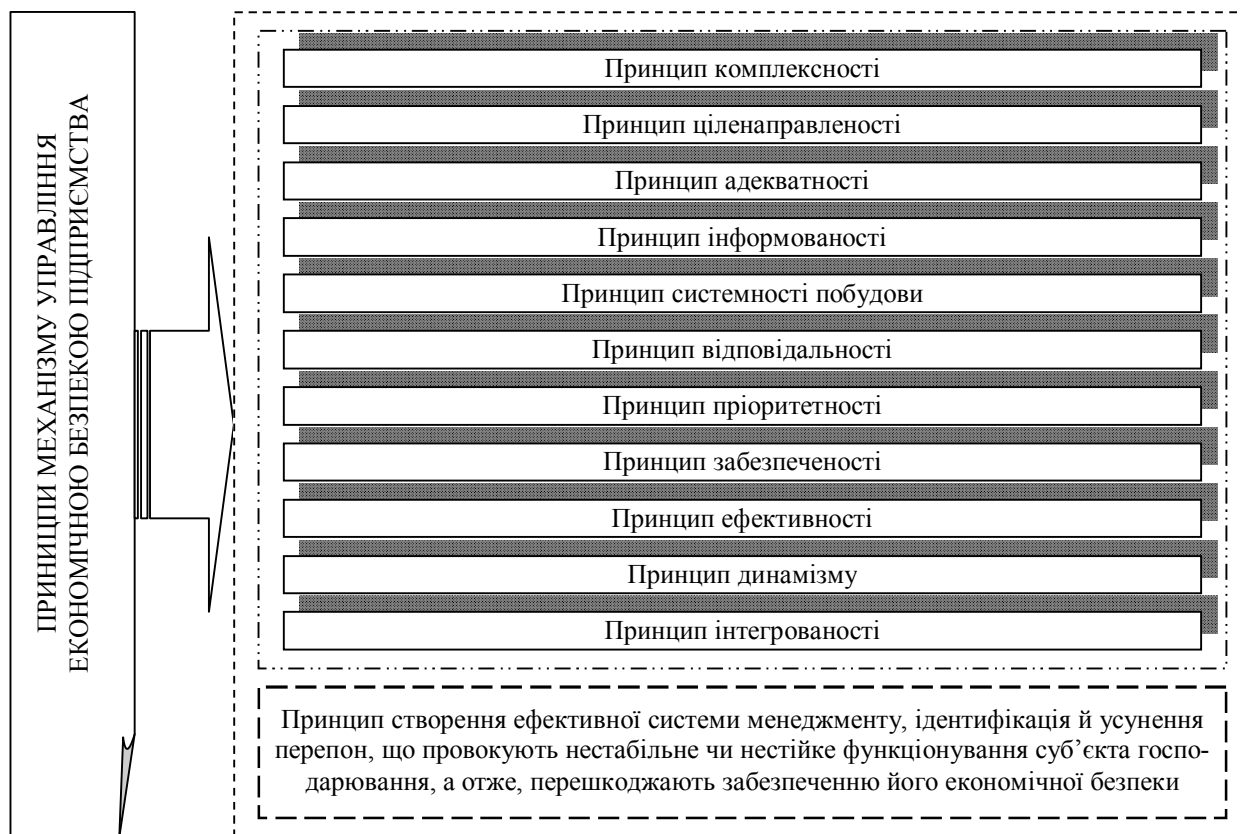

Рисунок 2. Основні принципи механізму управління економічною безпекою підприємства

Дослідження та виділення сутнісних характеристик економічної безпеки підприємств за умов євроінтеграційних процесів показало, що в економічній теорії і практиці не існує однозначної думки щодо її визначення. Обґрунтовано, що управління економічною безпекою підприємства є складним та багатоетапним процесом, який займає особливе місце в системі управління підприємством. Подальшим етапом дослідження повинно стати всебічне оцінювання взаємозв'язку таких деструктивних та дестабілізуючих явищ, як загрози, ризику та небезпеки, що можуть викликати непоправимі наслідки та взагалі загрожувати функціонуванню організації.

Перелік посилань:

1. Ковальов Д. Економічна безпека підприємства / Д. Ковальов, Т. Сухорукова // *Економіка України*. – 1998. – № 10. – С. 48-52.
2. Козаченко А. В. *Экономическая безопасность предприятия: сущность и механизм обеспечения: [монография]* / А. В. Козаченко, В. П. Пономарев, А. Н. Ляшенко. – К.: *Либра*, 2003. – 280 с.
3. Нікітіна А. В. Удосконалення управління економічною безпекою підприємства в умовах глобалізаційних перетворень / А. В. Нікітіна // *Економічний форум: зб. наук. праць Луцького національного технічного університету*. – Луцьк: *Луцький НТУ*. – 2015 – № 4. – С. 288-295.
4. Козаченко А. В. Декомпозиція управління економічною безпекою підприємства / А. В. Козаченко, О. М. Ляшенко // *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. – 2009. – № 4. – С. 34-38.